

DIFTAR NEE EN WEL HIEROM

Stel U voor, DIFTAR is ingevoerd, en U wordt op een ochtend wakker en in uw voortuin is een berg afval gedumpt. Niemand weet van wie dat is, niemand weet wie het gedaan heeft. En nu? Gaat U het zelf opruimen en dan in de container duwen, waarbij U dan betaald voor het afval van iemand anders? Misschien eenmalig. Maar als dat nu regelmatig gebeurt? Blijft U dan betalen voor de rotzooi van iemand anders?

Of zet U het bij iemand anders in de voortuin, zodat die er mee opgescheept zit? Of belt U de gemeente, dat zij het moeten opruimen, of het plaatselijke zwerfafval team?

Deze hele situatie is geenszinds denkbeeldig, want nu al regelmatige praktijk, waarbij zelfs hele vuilniszakken vol in voortuinen van bewoners worden gedumpt. Het animo om dan zelf maar die troep op te ruimen zal door DIFTAR dalen tot nul, want niemand wil betalen om de troep van een ander op te ruimen, en dus blijft het langer liggen.

DIFTAR pretendeert een systeem te zijn dat meet hoeveel afval we aanleveren. Maar het zal vooral meten hoe handig, bekwaam en krachtig mensen zijn om het volume van de afvalzak tot een minimum te reduceren. Dit kan al snel een factor 10 aan volume vermindering opleveren, zo niet meer. Hetgeen zeer onrechtvaardig is naar mensen met beperkingen die daar niet toe in staat zijn. Een melkpak, een blikje, een plastic fles dat ongeplet in de afvalzak gaat, neemt veel meer volume in dan in de geplette vorm.

Het helemaal propvol duwen van de container zal tot volkssport worden verheven, en containers zullen vaker blokkeren, en dus zal dat leiden tot meer zakken die naast de container staan, dus “gratis” aanleveringen veroorzaken, en zie dan maar via handhaving te achterhalen wie de eigenaar is van die afvalzak.

Onbeheerde terreinen, waaronder binnenterreinen, waar nu al vaak zwerfvuil en grofvuil wordt gedumpt, zullen afvaldump gebied worden, waar gemeente noch zwerfafval teams aanwezig zijn, en zullen dus niet tijdig opgeruimd worden. En allerlei ongedierte aantrekken en verspreiding van ziekten met zich mee brengen. En in ieder geval onrechtvaardige lasten want een ander moet de troep dan opruimen.

DIFTAR is onrechtvaardig, want het enige betrouwbare meetpunt voor de hoeveelheid afval – en daarbij ook rekening houdend met de samenstelling van dat afval, en niet enkel volume, gewicht of keren aanlevering omdat die geen maat zijn voor de hoeveelheid vervuiling – is aan het eind van de productiecyclus, ofwel aan het begin van de consumptie cyclus. Dus niet aan het eind van de consumptie cyclus omdat je niet achteraf de samenstelling van de afvalzak kunt meten.

Het beginsel dat afval niet bestaat, het zijn immers grondstoffen die waardevol zijn, wordt door het DIFTAR systeem niet bevestigd, maar juist ontkent, omdat voor het juist aanleveren van grondstoffen de leverancier niet wordt betaald, maar integendeel wordt belast.

Het enige rechtvaardige systeem is een statiegeld systeem dat de juiste aanlevering van eenmalig bruikbaar verpakkings materiaal beloont in plaats van bestraft, wat geen handhavings kosten met zich mee brengt, en zelf corrigerend werkt. Als jij het niet juist aanlevert, doet een ander dat wel voor je, en wordt daarmee beloond.

Het nu nog niet algemeen bestaande systeem van statiegeld op alle eenmalig bruikbare verpakkings materialen kan echter eenvoudig afgedwongen worden door het in de algemene koopovereenkomst scheiden van de verpakking en het consumeerbare deel van het product. De consument wordt alleen

eigenaar van het consumeerbare deel van het product. Dus ook de reststroom die daarvan over blijft. De eenmalig bruikbare verpakkings materialen blijven eigendom van de producent, en deze is op elk moment aansprakelijk te stellen voor de reststroom of het afval (inclusief het zwerfafval) die dat oplevert. Aangezien het weer als zwerfafval inzamelen veel te duur is, zal de producent via statiegeld afdwingen dat de consument het zelf weer via dezelfde logistieke verkoopketen en distributie weer inlevert bij de verkoopketen waar het is gekocht.

Statiegeld werkt omdat het weer goed aanleveren wordt beloond met teruggave van het statiegeld, en niet goed aanleveren bestraft, omdat het voorgesloten statiegeld dan niet terug ontvangen wordt. Het werkt zelf-corrigerend, omdat een onjuiste aanlevering door anderen wordt hersteld die dan immers de beloning van het statiegeld ontvangen. Daar waar DIFTAR juist een bestraffing oplevert voor degene die een onjuiste aanlevering alsnog wil corrigeren door het juist aan te leveren, waardoor men dat meestal achterwege laat.

Dat dit onjuiste systeem (ook al “werkt” DIFTAR in sommige gevallen, dat het werkt betekent nog niet dat het daarom een juist systeem is – een schroef kun je met geweld ook met een hamer inslaan, maar daarom is een hamer nog geen goed gereedschap om een schroef in te draaien) via handhaving en boettes werkend gemaakt zou kunnen worden, is nog maar zeer de vraag. Evenmin of dat probleem na verloop van tijd verminderd. Behalve plattelandsgemeenten (waar door grote huizen afvalscheiding wel mogelijk is, waar dat in hoogbouw in de stad en in kleinere huizen beslist niet kan) zijn mij geen voorbeelden bekend waar DIFTAR in een grote stad met succes is ingevoerd. Wel voorbeelden van waar en hoe het faalt, zoals Arnhem.

Groningen begaat dus een groot risico een systeem in te voeren dat uiteindelijk faalt, en miljoenen gaat kosten aan invoering en extra handhaving. En het is niet de eerste keer dat dat gebeurt. Het warmtenet was ook al niet zo’n succes, en draait met miljoenen verliezen, en stookt op (lokale) biomassa waardoor de luchtkwaliteit wordt aangetast.

Bovendien legt DIFTAR een nog grotere claim op mantelzorgers en vrijwilligers om de euvels die het systeem inherent heeft, te verhelpen.

De vervuiler betaald? Dit gevleugelde principe blijkt anders waar het de grootvervuilers betreft in het geheel niet op te gaan. De grootindustrie en grote vervuilers zoals luchtvaart en zeescheepvaart betalen aanzienlijk minder belastingen op de vervuiling (de vervuilende uitstoot van zeeschepen buiten territoriale wateren worden nergens in meegerekend of belast, kerosine kent geen enkele belasting, etc.) dan midden- en klein bedrijf en huishoudens. Erger nog, grote vervuilers ontvangen nog altijd miljarden subsidies.

